

مدیریت و پرورش مدرن

جوجه های گوشتی

« با توجه به اصول عملی در مرغداری و مطالب علمی در منابع معتبر »

تألیف و گردآوری

فرزاد غفوری

دانشجوی رشته علوم دامی

دانشگاه تبریز

سرشناسه	غفوری، فرزاد، ۱۳۷۴ -
عنوان و نام پدیدآور	مدیریت و پرورش مدرن جوجه‌های گوشتی: با توجه به اصل عملی در مرغداری و مطالب علمی در منابع معتبر / تالیف و گردآوری فرزاد غفوری.
مشخصات نشر	نشر عصر زندگی، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۲۴۴ ص.: مصور (بخش رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۰۸۸-۳۳-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	مرغ‌های گوشتی
موضوع	Broilers (Chickens)
موضوع	مرغ‌های گوشتی - اصلاح نژاد
موضوع	Broilers (Chickens) -- Breeding
رده بندی کنگره	SF ۴۹۸ / ۷ / ۱۳۹ م۴ ۷
رده بندی دیودی	۶۳۶-۱۳
شماره کتابشناسی ملی	۳۰۱ ۴۷۶

عنوان: مدیریت و پرورش مدرن جوجه‌های گوشتی

مولف: فرزاد غفوری

طراحی جلد: فرزاد غفوری

نوبت چاپ: یکم، ۱۳۹۶، ۷۰۰ نسخه

مونتاز و صفحه‌بندی: آذین

چاپ و صحافی: آذین

ناشر: عصر زندگی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۸۸-۳۳-۲

تلفن پخش: ۰۹۳۷ ۰۰۱۵۴۸۸ / ۴۹۷ ۸۰۶۳ ۰۹۱۰

دورنگار: ۵۷۲۲ ۳۳۸۲ ۰۴۱

سایت: www.asrbook.ir

همهٔ مسئولیت‌های مطالب کتاب برعهدهٔ مولف/ مترجم است

فهرست

عنوان.....	صفحه.....
پیشگفتار.....	۷.....
مقدمه.....	۹.....
فصل اول - تشریح و فیزیولوژی طیور.....	۱۳.....
فصل دوم - جبهه کشی و جوجه های یک روزه.....	۵۷.....
فصل سوم - املاءات بنزای جوجه های گوشتی.....	۷۳.....
فصل چهارم - ضد عفونی آماده سازی سالن.....	۱۰۱.....
فصل پنجم - پرورش و نگهداری.....	۱۱۵.....
فصل ششم - اصول ساختمان طیور.....	۱۴۳.....
فصل هفتم - تغذیه و مواد اولیه مورد استفاده در تهیه جیره طیور.....	۱۵۹.....
فصل هشتم - بهداشت و واکسیناسیون طیور.....	۱۸۳.....
فصل نهم - ارسال به کشتارگاه و بازاریابی گوشت.....	۱۹۱.....
پیوست (بیماری های طیور و واکسیناسیون).....	۱۹۵.....
منابع.....	۲۴۱.....

سازمان ملل متحد در تازه ترین گزارش خود درباره رشد جمعیت جهان تا سال ۲۰۵۰ به ۹/۸ میلیارد نفر خواهد رسید. بنابراین آنچه که یک مسئله جدید برای آینده محسوب خواهد شد، تامین پروتئین مصرفی مورد نیاز برای جمعیت رو به رشد انسان‌ها است. گزینه‌های مورد نظر افزایش تولید گوشت و فرآورده‌های دامی (گوشت قرمز) و نیز گوشت مرغ است که امروزه به دلیل هزینه پایین‌تر، سهل‌الهضم بودن، بازده بالاتر تولید، طول دوره پرورش پایین‌تر و ... روز به روز تولید گوشت طیور در حال افزایش می‌باشد. پرورش جوجه‌های گوشتی و رشد و توسعه آن امروزه یکی از برنامه‌های اصلی کشورها بخصوص کشورهای توسعه یافته می‌باشد و در این زمینه مدیریت و پرورش مدرن جوجه‌های گوشتی به عنوان بزرگ‌ترین ابزار برای افزایش تولید اقتصادی، به توجّه اندیشمندان، اساتید، دانشجویان، مرغداران و ... قرار گرفته است.

با توجه به گسترده بودن مبحث پرورش جوجه‌های گوشتی تلاش بر این بوده است که اثر حاضر با بررسی تمام ابعاد مدیریتی و پرورشی جوجه‌های گوشتی به عنوان منبعی جامع برای اندیشمندان، اساتید، دانشجویان، مرغداران و سایر اشخاص مربوطه مورد استفاده قرار گیرد. به امید آن که کتاب حاضر بتواند سهمی در پیشرفت و توسعه مدیریت و پرورش جوجه‌های گوشتی (پرورش با بازده بالا و مورد توجه قرار دادن مسائل اقتصادی) داشته باشد. در پایان از دکتر حمید پایا عضو هیئت علمی دانشکده تبریز و نیز آقایان جمال رحیمی و مهدی بایزیدی که در مراحل تهیه و تألیف این کتاب یاری رسان و پشتیبان اینجانب بوده‌اند نهایت تشکر و قدردانی را دارم.

از حدود ۳ هزار سال پیش مرغ ها اهلی شده اند و در کنار انسان ها به زندگی گردن پرداخته اند. طیور گوشت و تخم مرغ یا به صورت کلی بخشی از تغذیه انسان ها را تامین کرده اند و با گذشت زمان مورد توجه انسان ها قرار گرفته اند و با برطرف کردن نیاز های آن ها مثل تغذیه و محل نگهداری در همان ابتدا، توانسته بودند که به پیشرفت هایی در زمینه پرورش آنها برسند تا جایی که امروزه با پرورش جوجه های گوشتی و تهیه سویه های تجاری از آنها با توجه به اصلاح نژاد طیور و تولید سویه های مختلف تجاری طیور گوشتی و تخمگذار و فراهم کردن شرایط مناسب پرورش آنها در یک دوره کوتای ۴۹-۴۲ روزه، آنها را به وزن کشتار مورد پسند بازار رسانده اند. این ها در حالی است که در سال های قبل از بوجود آمدن مرغداری ها، طیور به صورت مرغ های بومی و بیشتر در مناطق روستایی پرورش داده می شدند به صورتی که دوره تولید پرورش آنها حدود ۲ - ۱/۵ سال طول می کشید، که در کنار آن علاوه بر مصرف گوشت آنها به غذای مرغ ها و تخم مرغ های آنها هم استفاده می کردند. علاوه بر این مدت زمان طولانی، دوره پرورش با مصرف بالای خوراک همراه بود که این خود از نظر اقتصادی یک عیب به همراه می آید به صورت کلی می توان بیان کرد که مرغ ها در این دوره دارای سن بالا، کیفیت پایین گوشت و مصرف بالای خوراک بوده اند. بنابراین انسان ها باید به دنبال راه چاره می بودند تا جوجه های گوشتی را در یک دوره ی کوتاه و با صرفه اقتصادی بیشتر یعنی مصرف خوراک کمتر و پایین ترین راندمان رشد و تولید پرورش دهند. با به وجود آوردن موسسات مختلف در این زمینه توانستند سویه های مختلف مرغ های گوشتی و تخمگذار را تولید کنند، به صورتی که سویه های گوشتی را صرفاً جهت تولید گوشت با کیفیت و راندمان بالا و سویه های تخمگذار را جهت تولید تخم مرغ در دو نوع مرغداری گوشتی و تخمگذار با شیوه های مختلف پرورش دهند.

تا قبل از سال ۱۳۳۲ در ایران هیچ موسسه ی مرغداری وجود نداشته و مرغ و تخم مرغ موجود در بازار همان طور که قبلاً نیز ذکر گردید از روستاها تامین می شد. از سال ۱۳۳۳ سازمان دامپروری وابسته به وزارت کشاورزی به همکاری بخش خصوصی شروع به وارد کردن

نژادهای اصیل خارجی کردند که اصلاح نژاد شده بودند و مناسب برای پرورش در مرغداری های گوشتی و تخمگذار بودند. همزمان با ورود این نژادهای خارجی وارد کردن ماشین های جوجه کشی برای تولید جوجه های یک روزه نیز آغاز گردید، به دنبال آن روش های مدیریت، تهیه فرمول های غذایی و شناخت و مطالعه امراض نیز آموزش داده شد، به صورتی که پس از آن مرغداری های گوشتی و تخمگذار ساخته شدند و شروع به پرورش و تولید فرآورده های طیور یعنی گوشت و تخم مرغ کردند. به مرور زمان بنابه تقاضای بازار بازار پسند تر شدن گوشت طیور نسبت به گوشت قرمز مرغداری ها گسترش یافتند و همزمان با این گسترش ورود و یادگیری شیوه های نوین پرورش با بازده اقتصادی بالا افزایش یافت. از عواملی چند که به پیشرفت مرغداری ها در آن زمان کمک کردند می توان به پایین بودن دستمزد کارگران و بالا بودن قیمت گوشت مرغ، به علت محدودیت مراعات اشاره کرد. گوشت طیور علل الخصوص مرغ و خروس به دلیل قیمت پایین، سهوا، الهضم بودن، پایین بودن میزان کلسترول و پرورش آسانتر در یک دوره کوتاه ۴۹ روزه، در پالایشه بالا و نیز سرعت رشد و راندمان بالا جای خود را در بازار باز کرده، به طوری که این امر موجب شده که به شیوه های مدرن پرورش جوجه های گوشتی و تخمگذار امروزه توجه بسیاری شده و موجب توسعه و پیشرفت مرغداری ها گردد. بیشترین میزان پیشرفت در مرغداری ها در ۱۱-۱۰ سال گذشته بوده است با این وجود هم در حال حاضر صنعت مرغداری به دلیل وجود مرغ های صنعتی و نیمه صنعتی از توسعه و پیشرفت مناسبی برخوردار نیست، چون که در این مرغداری ها شیوه های درست و مدرن پرورش به کار برده نمی شود و با داشتن تلفات بالا و مصرف بالای خوراک موجب زیان های اقتصادی می شوند. لذا با تلاش برای تبدیل مرغداری های سنتی و نیمه صنعتی به مرغداری های صنعتی و مدرن با شیوه های پرورشی و مدیریتی مناسب می توان، به پیشرفت های چشمگیری در زمینه ی پرورش جوجه های گوشتی و مرغ های تخمگذار و به دنبال آن تولید بالای گوشت و تخم مرغ برسیم تا جایی که با این کار بتوانیم محصولات تولیدی را سایر کشور ها صادر کرد و از واردات گوشت طیور و خارج شدن ارز از کشور جلوگیری شود. در کنار گسترش مرغداری ها باید به سایر موسسات مربوطه و مکمل نیز توجه گردد. موسساتی چون موسسات اصلاح نژاد که حوضه ی فعالیت آنها در زمینه اصلاح و تولید نژادهای

مطلوب مرغ گوشتی و تخمگذار است. در موسسات مرغ مادر تخم مرغ هایی تولید می کنند که برای تبدیل آنها به جوجه های یک روزه گوشتی و تخمگذار و عرضه آنها به مرغداری های مربوطه نیاز به موسسات جوجه کشی می باشد. در این موسسات تخم مرغ های در شرایط مخصوص و در مدت زمانی مشخص تبدیل به جوجه می شوند. این جوجه ها در مرغداری ها پرورش داده شده و در پایان دوره محصولات تولیدی به بازار عرضه می گردند. در کنار این موسسات کارخانه های تهیه غذای طیور، تهیه وسایل ساختمانی و وسایل مرغداری و نیز مکمل های غذایی از اهمیت خاصی برخوردار می باشند. کارخانه های بسته بندی نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار هستند به طوری پس از تولید محصول در مرغداری ها و کشتارگاه های طیور کار آنها آغاز می شود. این کارخانه ها با بسته بندی درست و صحیح محصول می توانند در سالم و تازه رسیدن محصولات تولیدی با کیفیت بالا به مصرف کننده نقش ویژه ای داشته باشند، به طوری که بیشتر تولید کنندگان ناتوانی در صادرات محصول خود را فقدان موسسات بسته بندی مناسب می دانند. حال آنکه آنها به نحوه ای مناسب بسته بندی نمی شود و تا زمان رسیدن به محل مورد نظر امکان مصرف یا از بین می رود و یا دیگر کیفیت لازمه جهت مصرف را نخواهد داشت، بنابراین این موسسات از اهمیت خاص و ویژه ای برخوردار می باشد.

با توجه به اهمیت موضوع کتاب حاضر، انجمن علمی دانش بومی علوم دامی در راستای اعتلای علم علوم دامی (در حوضه مدیریت و پرورش مدرن جوجه های گوشتی) و آموزش دانشجویان این رشته و سایر رشته های مرتبط، تألیف و گردآوری کتاب حاضر را پیشنهاد نمود.

لازم به ذکر است که کتاب حاضر برای تمامی اعضای فعال انجمن های علمی دانشجویی کشور با ۲۰٪ تخفیف ارائه می گردد.